

In 1327, "des saterdaegs vore dertiendach", kocht zij van "Vrancke van Scille" : 1° drie buynder bemde in *Olenghem* ; 2° vier buynders eyghen, onder bosch, landt ende bemdt, gheleghen *te Rode* in de prochie van *Scille* ; 3° de huysinghe ende erven daer Heinric van Elst op woende te *Vellvenne*, samen groot vier bunder, en 4° zes renten, betrekkelijk jaarlijks opbrengend 20 schellingen, 3 pond, 15 schellingen, 4 pond, 4 pond en 10 schellingen, en alle bepand op goederen, gelegen in dezelfde parochie van *Schilde* (1).

Die aankoop getuigt dat na drij jaar hare inkomsten reeds vrij aanzienlijk waren gestegen en de drij pond en half waarmede zij begonnen was, bereids tot een rond sommetje aangegroeid. Niettemin bleef zij, ingezien de nieuwe noodwendigheden die zich elken dag voordeden, voortdurend zeer arm. Het bewijs daarvan levert eene akte van 17 Meert 1328. Daarin melden Jacob Medemetre, bestendig kapelaan van O. - L. - V., en Jan Galivoert, pastoor der Borchtkerk, dat zij, vrij zijnde te beschikken naar hun welbehagen over de nalatenschap van *Margareta*, gade van *Theobald Madere*, die schenken aan de Karthuizers van 't Kiel, om rede der groote armoede van deze (*eorum in vite necessariis indigentiam*). En die goederen waren ? 1° veertig schellingen kleine zwerte tournois, bepand op een huis te Antwerpen, gelegen tusschen de *Nieuwstraat* en de *Roye* ; 2° een bunder land in 't *Schriek* te Eekeren ; 3° drij gemet en een vierendeel land onder *Attenhoven* (Hoevenen) ; 4° een halster rogge op de hoeve, geheeten *Vriesdonck*, op de *Donk* onder Eekeren ; 5° een gemet drij vierendeel in *Cartpolre* in dezelfde gemeente ; en 6° vijf en half gemet land te *Zundert* (2).

't Zelfde jaar ook nog, op *Sente Jans daghe*, in *midden zomere*, kreeg zij van "*Laureyns van Cant*", om Gode, al het ghedeel ende al het recht, welk *deze* houdende was ane alse selc land als hi hadde in *Moersaterland*" (3). Hoe groot echter dat "ghedeel" was noch waarin dat recht bestond wordt gezegd.

- (1) *Cart.* 56 r°.
- (2) *Ibid.* 55 r° en v^o.
- (3) *Ibid.* 35 v°.

In 1329 is er van geene nieuwe giften of aankopen spraak. Te beginnen echter met October 1330 hervatten die des te talrijker.

Op den 21^{en} van laatstgenoemde maand schonk haar, in hare naaste buurt, tusschen 't klooster en *de Calchovene* op 't Kiel, *Lysbeth*, *Gielys* wyf van *Hackendonc*, metten selven Gieliese, horen wittigen man, in pure almosene, om Gode ende thoren jaerghetiden, eeuwelike staende, twee ghedeele van enen bunder lands (1). Op dezelfde wijze doch zonder jaargetijde, kreeg zij op 1 Januari 1331 (*in jaers daghe*), van Jan de Wulpere, het "neghende van de lande ende van dat daer behoert, gheleghen in *Vrimde*, te *Lintzele*. dat dien verstarf van *Claese Masemanne*, sinen oem wilen". Een deel van 't goed te *Lintzele*, onder *Vremde*, behoorde haar reeds, zooals wij boven gezien hebben, sedert 1325, bij gifte haar gedaan door *Godevaart van Brechte* (2). Den 11 April daarop meldde Jan de Swert, pastoor van S. - Walburgis, dat *Catharina* van *Outserweele*, begijn, en *Anoseta*, hare zuster, weduwe van wijlen *Arnold Kieken*, haar bij testament twee grooten vermaakten, op het goed geheeten *Ter Winterlinghe*, onder *Austruweel* (3), en op 1 September, steeds van hetzelfde jaar, jonde haar *Jan van den Lare*, "om de salicheyt siere ziele ende *Wouters* ziele, syns broeders, dat vierdedeel van derdalf buenderen lands ende vijftich roeden in die parochie van *Doerne* (4).

Dezelfde maand van het volgende jaar opende eene nieuwe reeks, ditmaal, van de rijkste giften.

Op 7 September 1332, bracht *Jan van Wolfsgate* haar ten geschenke "drie ponde paeymts tsaers, die hi ende *Joncfrouwe Machtelt*, syne moeder, erfeleke hadden op een bunder lants op 't Kiel, "ane die heyde" (5). Op 1 November daarop, schonk haar *Jan van den Berghe*, den wisselere . . .

- (1) *Cart.* 61 v°.
- (2) *Ibid.* 36 v°.
- (3) *Ibid.* 58 v°.
- (4) *Ibid.* 45 r°.
- (5) *Ibid.* 29 v°.

in gherechter almoesenen, om Gode, alsulke eyghene metten cheinse ende renten, alsoe hier na bescreven ende benoemt staen.... Lysbeth van Bouchout, wonachtich buten de Nuwstrateporte, ane die veste, vive scellinge ende VI deniers ende II capuine; Maes Mostard dar bi II sc. ende een hoen; Aernoud van den Hodonc, wonachtech in de Nuwstrate, X scellinge ende vier capuine ende een pont was siaers; Gielis van Harendonc, op ene camere, ane de veste, bi meester Cosemans wilen was, drie sc. ende twee hinnen; Willem van den Eebove, op dander camere, daer naest, drie scellinge ende twee hinnen tsiaers; op Andries Engelrys huis, inde Hoegstrate, bi de porte, XII sc. ende V hinnen tsiaers; meester Jans wyf des sergyns was, daer bi in de Hoegstrate, VII sc. ende VI d. ende twee capuine sjaers; inde stege daerbi, op een camer, die Lambrechts was, XVIII d.; Gheraerd van Dorne, in die selve stege, XII d. sjaers; Zoeuken, die in die Mostrate woent, VII sc. ende III hinnen siaers; myn vrouwe van Remmersuale, voerden Jacopinne, viere sc. ende vier hinne siaers; Heine die wint in Craywyc, biden achtersten vliete, v sc. sjaers; Gheraerd Bollaerde op drie camere, daer bi gestaen, VII sc. sjaers; Beatrijs van Ekeren daerbi XXVIII d. sjaers; Jan Heyns zoene in de Jacoppynstrate, jeghen Wouters Gouvinghers, over ter coepoerte wert, IX sc. ende dry hinnen; Machiel Janssone, daarnaest, XIII sc. ende V hinnen; Jan de Berct daerbi op den hoec, vier sc. sjaers; Marcelys van Ghestele daer bi, besiden ter Coeporte wert, IX sc. ende vier hinnen tsjaers; die selve Marcelys III ende half sc. sjaers; Peter de Lose, daarnaest XII sc., vier hinnen ende een pont was sjaers, ende Wouter Afhaghe, in Kiepdorp, drie sc. lovens ende een hoen erfelike" (1). Vier dagen nadien, "des woensdachs na Alderheyligendach", verschijnt ook — eindelijk — *Dankaard de Moelnere*, degene dien wij boven, alhoewel ten onrechte, als den oorspronkelijken stichter onzer priorij hebben hooren roemen. Alhoewel hij, zooals uit de voorgaande giften blijkt, op dien titel niet mag aanspraak maken, valt het niet te misken-

(1) *Cart.* 288.

nen dat hij onder de milddadigste weldoeners van 't godshuis in spraak dient gerekend. Op gezeiden dag schonk hij, voor schepenen van Antwerpen, aan hetzelfde "in gherechter almoesinen, om Gode, vive buunre lants luttel meer, ghelegghen te Busegheem in drie stucken, ende daertoe VII ende een half bunder lants, dat aert es, ghelegghen te *Camdonc*, dat wilen was Jan van den Lare, ende daertoe drie ende dertich grote oude tornoyse ende twee ingelsche penninghen tsiaers erfeleke op een huys, ghestaen in de Wyngaerdstrate, tusschen Jans huus van Thorout ende Arnouts huus van den Putte, des verwers, die wilen waren Godeverds van Brecht (1).

Twee andere groote weldoeners der priorij van S.-Katrien op 't Kiel waren *Laurijs Cant*, en *myn heere Godevaart van Brecht*, ridder. De eerste, dien wij reeds boven hebben leeren kennen, schonk haar, op *Sente Matheus dagh*, *Ewangeliste*, 1354, al het recht dat hij had "int huus waer hi in woende, bider Crudenarenbrugge; verder al het land dat hij had liggen "inde parochie van Bochout, beide, winnende land ende ettinghe", en een bunder lant, "half maybeemde ende half winnende lant, in de Ymmersele beemde" onder Wommelghem (2); de tweede, "te belokenen Chinxsenen, 1355, het vierendeel van sesthalve buynderen lants, ghelegghen in Mortsele; daertoe XLVIII sc. ende VI deniers payement eeuwelycs cheyns op Matthys Blabbeneers huys, gestaen aen die Vlamincxstraete; daertoe XV swerte tornoyse gerekent op Jans huys van Zinghenen ane die Vlamincckstrate biden eynde te Kypdorp; daertoe vyftalven penninck cheyns ghelds ende tvierendeel van enen hoene op Marien Vaesinne huys, ghestaen daerbi", en ten slotte "drie scellinge en drie pennighche cheynsghelds" (3).

De twee laatste aanwinsten eindelijk die 't klooster van 't Kiel deed vóór de wijding zijner kerk en die van zijn kerkhof, waren de volgende: *Op sente Bavens avonde* 1355, kocht het van "Joncvrouw Beatrys van Busegheem, dochter

(1) *Cart.* 24 vº.(2) *Ibid.* 54 rº.(3) *Ibid.* 228 rº et vº.

wilen myns heeren Gielys van Busengheem, ridders“, de tienden welke deze te *Merrem* in leen hield van Gheeraerd van Wesemaele, here van Merxheem (1) en in 1356 *des donredaeghs vore onser Vrouwen dach ter nativiteit*, “vercocht Symoen Daen wettelike *Dankaerde den Moleneren*, tes priors ende des Convents behoef vanden Sartroysen bi Antwerpen, drie pond ende vive scellinghe payements ende twe hinnen... op een stuck lands, gheleghen bi der beke, metten eyghene ende met den rechte dat hi, Symoen, hadde... ane dat selvē land“ (2).

Tot hier toe bestond het klooster van S.-Katrien op 't Kiel nog altijd op zijn eigen, alhoewel het door wettige Karthuisers was gesticht en het in al zijne deelen den regel volgde door den H.-Bruno aan de kloosterlingen zijner orde voorgeschreven. De reden daarvan was omdat het nog niet bij het groot Karthuisershuis in Frankrijk was ingelijfd, waarschijnlijk omdat het tot dan toe nog niet geheel en al af was. Die inlijving geschiedde in laatst gemeld jaar, in 1336, ongetwijfeld ter gelegenheid van de vergadering van het algemeen kapittel der Karthuisers welke dat jaar plaats had. De oorkonde nochtans ontbreekt (3).

Bij gelegenheid dier inlijving werden ook de omschrijvingen gemaakt, in alle klooster van Karthuisers, volgens den regel van den H. stichter derzelve, voorhanden. Die omschrijvingen waren drij in getal : de eerste, die de wijdeste en de breedste was, had voor doel te bepalen de grenzen binnen welke het besproken klooster gronden en goederen mocht bezitten of aanwerven; de tweede deed de grenzen kennen buiten welke de procurator des kloosters zich, zelfs met de toelating des priors, niet mocht begeven; eindelijk de derde stelde de palen vast welke de kloosterlingen, wanneer zij met de toelating hunner oversten mochten gaan wandelen, niet mochten overschrijden. De twee laatste omschrijvingen werden voor 't huis van S.-Katrien op 't Kiel, vastgesteld op 23 Juni 1336 door de priors van

- (1) *Cart.* 58 r° et v°.
- (2) *Ibid.* 16 r°.
- (3) DIERCXSENS, II I. c.

Macourt en S.-Mertensbosch, daartoe met eene bijzondere macht door het algemeen kapittel der orde afgevaardigd. Voor de procurators werd bepaald, dat zij zich met de toelating des priors, die echter die toelating slechts bij uitzondering zou geven, mochten laten bevinden in al de plaatsen gelegen binnen eenen kreits van twee uren buiten en rond Antwerpen. De kloosterlingen, als zij gingen wandelen, mochten gaan, langs den kant van Hoboken, tot aan den Scheldedijk en op dezen tot aan 't sluis nabij de Zoutkeet der abdij van S.-Michiels; oostwaarts, beneden de waterleiding, mochten zij gaan van aan gezeid sluis, langs de baan naar S.-Bernaarts, tot aan 't huis van Jan van Wilrike, 't welk binnen de palen was, en van daar, in rechte lijn, aan deze zijde van den molen van Nicolaas van Hoeboken, over 't land dat 't klooster een tijd te voren gekocht had van Gilles van Ackendonc, tot aan de Schelde, en van daar terug naar 't klooster (1).

De omschrijving der goederen werd slechts gemaakt negen jaar later, in 1345, op de vergadering van 't algemeen kapittel zelf. Althans dit bepaalde in gezeid jaar dat de omschrijving binnen welke 't huis van S.-Katrien goederen mocht aanwerven, zich uitstreckte vijftien uren in den ronde (2).

Op 't einde van 1336 of in 't begin van 1337 waren de kerk en 't kleine nieuwe klooster van S.-Katrien af. Het blijkt uit de toelating, den 16 Februari van 't laatste jaar, door Guilelmus, bisschop van Kamerijk, aan den prior deszelfs gegeven, om beide te doen wijden (3). Gezeid wijden, der kerk, der vijf altaren in dezelve, en van het kleine kerkhof, gelegen tusschen de kerk en den refter des kloosters, had plaats ingevolge van gemelde toelating, op den 24ⁿ en den 25ⁿ Meert van het zelfde jaar door Cono, *episcopus Magacensis*, hulpbisschop van bisschop Rudolph van Luik (4). Gemelde kerkvoogd stelde ook de jaarlijksche

- (1) *Cart.* 80 r°.
- (2) *Ibid.* 80 r°.
- (3) *Ibid.* 77.
- (4) *Ibid.* 76.

herinnering dier wijding vast op den eersten Zondag na H.-Kruisvinding en schonk bij die gelegenheid verscheidene aflaten aan degene welke alsdan die plaatsen zouden bezoeken. Zoo gaf hij, onder andere, aan al degene die op dien herinneringsdag of op een der dagen van de octaaf derzelve, de kerk van S.-Katrien zouden bezoeken, eenen aflaat van een jaar voor 't bezoek gebracht aan de kerk, eenen van veertig dagen voor 't bezoek gebracht aan ieder van gemelde vijf altaren en insgelijks eenen van veertig dagen voor het bezoek gebracht aan hun kerkhof, en dat eeuwigdurend. Dezelfde aflaten ook konden verdiend worden op den feestdag van S.-Katrien, patronesse der kerk en des kloosters, alsmede op de feestdagen der heiligen aan welke de altaren waren toegewijd. Ongelukkiglijk, die aflaten konnen enkel worden verdiend door mannen, wijl alleen die, naar den regel der Karthuizers, in de kerk of 't klooster dezer mochten komen. Hierin echter werd ook voorzien: door een klein bijvoegsel aan de akte werd door bisschop Cono bepaald dat de vrouwen al dezelfde aflaten zouden verdienen mits, op gestelde feestdagen, een bezoek te brengen aan de oude kapel van S.-Katrien die zich in de naaste buurt des kloosters bevond, en waarin ook al de godsdienstoefeningen werden gepleegd (1).

De priorij van S.-Katrien op 't Kiel genoot, na die wijding, nog meer dan te voren de genegenheid harer talrijke weldoeners en breidde ook door aankopen, met haar eigen geld gedaan, den stok harer goederen uit. Moesten wij echter die alle aanhalen, het zou ons te verre leiden; daarom doen wij nog enkel de bijzonderste derzelve kennen.

Op donderdag na Paschen 1338 meldt "Jan Brekenere, schout te Antwerpen", voor schepenen van Turnhout dat broeder *Geeraard*, prior van S.-Katrien op 't Kiel, hem al de goederen zijns kloosters, die in de buurt van Turnhout waren gelegen en die aan dit waren te deel gevallen uit de nalatenschap van wijlen meester Jan van Turnhout, had afgestaan mits eenen jaarlijkschen cijns van tien schellingen oude

(1) *Cart.* 76 v°.

grooten, fransche munt (1). Op 17 Februari 1343 (n. s.) schonk haar, zooals wij reeds boven aanstipten, Steven Wilmaers, kapelaan in O.-L.-V. kerk, al de goederen welke hij te Mortsel en te Edeghem bezat, goederen die zeer groot en uiterst wel waren gelegen en later door den hertog van Brabant en den heer der plaats te haren voordeele geamortiseerd werden (2). Op 23 April 1349 verkocht haar Geeraart Drake, zoon van Pieter Drake, poorter van Antwerpen, 25 zister rogge op 't goed *Bollenbeke* te Hove (3). Op 28 Meert 1350 maakten "Jan Bode en Willem de Molener, scepenen te Antwerpen", bekend dat "Jan van Wineghem", hun medescepen, ende joncfrouw Margriete, syn wetteghe wyf, bewysden, in pure allmoesene om Gode, den prior ende convente van de tSartroysen, woenachtich bi Antwerpen, alle hore goede die sy liggende hebben te Kiele, dats te wetene, in eyghene, in erve, in aerden, in bosschen ende in winnenden lande, met al den huysingen die daer toe behoren, houdende omtrent vive ende twintich bunre... (4). Op dezelfde wijze meldden in 1354 *des Zaterdachs vore Sinte Jorys dach*, Raimond van den Werve ende Peeter van Hoboeken, Gillys zone, eveneens schepenen van Antwerpen, "dat Jan Zimaer, sone wilen Claes Zimaers, vercocht den prior ende convente des godshuis van den tSartroysen bi Antwerpen, dat een vierendeel van den goede, dat men heet *te Kiele*, metten heerscape ende met al datter toebehoert, ghelyc hem dat vormaels verstarf ende bleef van doede des vors. Claes, syns vaders... (5). Die verkoop echter van dat vierde der heerlijkheid van 't Kiel had reeds een tijd te voren plaats, wijl reeds op 22 Februari van 't zelfde jaar, er verhef van werd gedaan in den naam der priorij van 't Kiel, voor 't souverain leenhof te Brussel (6). Tien jaar nadien, in 1364, *des anders daechs na alder Zielen dach in Novembri*, beteekenden Jan Snoy

(1) *Cart.* 106 r°.

(2) *Ib.* 27.

(3) *Ib.* 31.

(4) *Ib.* 8.

(5) *Ib.* 8 r°.

(6) *Ib.* 7 v°.

ende Peter de Bere, scepenen in Ekeren onder miere vrouwe van Rumst, dat Jan Kuelen, aen de Sartroesen buten Antwerpen vercocht had VI schellingen swerten ouden tournois... alle jare... dewelke deselve Jan vortyts ghecocht hadde jeghen myn heere Gherarde van Merxhem, riddere, op een huus ende hof met sinen toebehoerten, ghestaen in die prochie van Ekeren, in ene stede, gheheten *Vriesendone*, daer nu in woent Heyle Willems, Wellen dochter" (1). Op 6 November 1367 kwam de priorij van 't Kiel, mits koope tegen Jan Drake, Willem Draecks sone van Scille, Willeme, Margriete, Arnoude ende Katheline Drake, gebroeders en zusters, in 't bezit van de goederen die haar ontbraken in 't goed van *Te Littenzele*, onder Vremde (2).

Op *Sente Lourisavonde* 1377 deden "cont Jan, bider ghenade Goeds, abt van Egmunde en tghemeen convent ter selver stede, allen luden dat zij weder vercochten ende quyt sconden eersamen ende geesteliken lieden, den prior ende convente van de Sartroeyen t'Antwerpen, alsulc goet als sy plaghen te hebben in den ambocht van Akeren ende gheheeten es 't goet *ter Micke*" (3). Den 16 September 1381 verkocht aan dezelfde "her Jan van Crunighem, riddere, heren Arnoude zone was van Crunighem, ridders, "het tweede vierde der heerlijkheid van 't Kiel, 't is te zeggen, "alle syn recht ende ghedeel dat hi hadde ende houdende was int goed te Kyele, ghelegghen bi tvors. goedshuys, metter heerlicheyt ende met alle dat daer toe behoert, ghelyc dat hem ane ghestorven ende bleven was van vrouwen Agneesen, siere moeder, die dochter was Willems Noeze" (4). *Des Woensdachs na Sente Kathelinen dach* 1387 schonk haar hertoginne Joanna, "tewigen daghen" vrydom "op hoir goede die si ligghende had binnen den prochien van Mortsele ende van Edeghem, van alle schattingen ende beden (5); en 't zelfde deed op 20 Mei daaropvolgend "here Costyn van Ranst, here van Canti-

(1) *Cart.* 55 v°.

(2) *Ib.* 38.

(3) *Ib.* 57 v°.

(4) *Ib.* 5 r°.

(5) *Ib.* 77.

crode", daarin 't voorbeeld volgend "van zijnen bruedere ende voergesate, Johan van Ranst, riddre" (1). Eindelijk *des Saterdaghes na Sinte Dyonysdach* 1390 meldde de heer van Gasbeke, van Putte ende van Stryen, dat hij, om Godswille, alle die husinghe en de tymmeren tot den Sartroisen, wonende bi Antwerpen, "gaf aan de kloosterlingen van dien naam", alsoe dat na zijne "doet niemant van sijne nacomelinghen daeran enich recht" zou overhouden (2).

Dit is voor de veertiende eeuw. Ook tijdens de vijftiende en het begin der zestiende kreeg de priorij van S.-Katrien op 't Kiel vele en groote goederen bij, ten deele door haar bij koop en ten deele ten titel van almoes verkregen. Zoo zien wij beurtelings de schepenbanken van Wilrijk, Berchem, Contich, Duffel, Wommelghem, 's Gravenwezel, Eekeren, Santvliet, Bergen-op-Zoom, Steenbergem, Wouw, Brecht, Oostmalle, Wechelderzande, Rijkevorsel, Hoogstraten, Turnhout, Aarschot, Boortmeerbeek en andere, grootere of kleinere goedenissen te haren voordeele aantekenen. Sluiten wij dit deel harer geschiedenis door nog slechts twee feiten. Ten jare 1410 kocht zij van Wouter van der List de tweede helft der heerlijkheid van 't Kiel, en op 1 April 1442 schonken haar Nicolaas van de Werve en Catharina Mickaerts het bevestigingsrecht der kapelrij van O.-L.-V. op den Horst te Schooten, tegenover het kasteel van Vorderstein, waarop die toen verbleven. Waarin die heerlijkheid van 't Kiel bestond, zegt de akte van 22 April 1394, waardoor Philips van den Coudenborch, ridder, die aan zijnen "lieven oem", voorzeiden Wouter van der List, verkocht: zij behelste "alle die goede ende renten die Philips van den Coudenborch houdende was binnen den heerscepe van Kyele, eest in erfrenten van rogge, van evenen, van ghelde, van hoenderen oft in wat manieren van goeden ende te wat steden die binnen den heerscepe van Kyele vonden worden, in naten, droghen, metten heerscepe, heerlicheyden, metten laten ende met al datter toebehoert" (3). De kapelrij

(1) *Cart.* 77.

(2) *Ib.* 75.

(3) *Ib.* 81 r° et v°.

van O.-L.-V. op den Horst te Schooten was het jaar te voren door gezeiden Nicolaas van de Werve en zijne gade gesticht en werd later een der meest bezochte bedevaartplaatsen uit den omtrek. De kapel van den Horst, waar voor de Fransche Revolutie een wonderdadig beeld van O.-L.-V. werd bewaard, bestaat nog heden en is een der schoonste bedehuizen van dien aard die wij kennen.

De Karthuizers van 't Kiel leefden, zooals overal elders hunne medebroeders, eenzaam, zacht, afgetrokken van de wereld, enkel ter eere Gods en tot zaligheid hunner zielen. Weinig of niet lieten zij zich in met wat er buiten hunne muren geschiedde. Van daar dat er ook weinig of niets van hun innerlijk leven is gekend en dat zij nagenoeg dezelfde bleven. Slechts twee oorkonden zijn ons toegekomen, die eene kleine wijziging brachten in hun oorspronkelijk zijn. Boven hebben wij gezien, dat het kapittel van O.-L.-V. hun in zijn verdrag van Meert 1324 had toegelaten dat zij die parochianen van O.-L.-V. mochten begraven, welke hun ten minste een jaarlijksch inkomen van 10 oude grooten tournois verschaften en dat de helft der lijkrechten van die hun zou toebehooren. Daarover waren moeilijkheden gerezen, of, zoo geen moeilijkheden, ten minste angstvalligheden van geweten die zij liefst niet meer zagen hernieuwen. Daarom dan ook werd er op 12 December 1392, bij wederzijdsche overeenkomst, besloten dat artikel te veranderen en stelde men vast, dat voortaan de Karthuizers elk jaar drij parochianen van O.-L.-V., als er zooveel bij hun hunne begraafplaats kozen, mochten begraven en ook dat de helft van de opbrengst der lijkrechten aan hen zouden behooren (1). De tweede verandering had betrek op de omschrijving van de wandelingen der kloosterlingen. Als gevolg van een besluit, door het algemeen kapittel ten jare 1422 genomen, werd besloten dat de wandelingen op den Scheldedijk stadwaarts op waren afgeschaft, doch dat die zich langs den kant der abdij van S. - Bernaarts en de gemeente Wilrijk verder zouden uitbreiden (2).

(1) *Cart.* 78.

(2) *Cart.* 80 r°.

Hoe en bij welke gelegenheid de priorij van S. - Katrien ophield te bestaan op 't Kiel, weet men. Ten jare 1542, ter gelegenheid van den aanslag van Marten van Rossem op de stad Antwerpen, werd zij op 't bevel van magistraat van Antwerpen, welk zulks noodig achtte voor de verdediging der stad, afgebrand (1). Het volgende jaar, na het verbod door 't zelfde magistraat gedaan, de kerken en kloosters buiten de omheining der stad, in 1542 vernietigd, herop te bouwen, vroegen de Karthuizers de toelating om zich binnen de muren der stad te mogen vestigen, en daar hun dat geweigerd werd, vertrokken zij het jaar nadien naar Lier, alwaar zij een nieuw klooster bouwden (2) en verbleven tot aan de Fransche Revolutie (3).

Geven wij ten slotte nog de namen der priors die wij in ons *Cartularium* ontdekten :

Br. JOANNES, eerste prior van 't huis van S. - Katrien der orde der Karthuizers, genoemd in 't verdrag met 't kapittel van O. - L. - V. kerk, gedagteekend van 24 Meert 1324 ;

Br. GERARDUS, prior, vermeld op 16 April 1538 (4) ;

Br. RICARDUS, prior, genoemd op 2 Meert 1345 ; 23 April 1349 en 18 Januari 1351 (5) ;

Br. Nicolaus OEM, prior, vermeld op 18 Januari 1359 (6) ;

Br. Joannes DE MOELNERE, prior, 17 Mei 1370 ; 17 Juni 1371 (7) ;

Br. Joannes SCHEVART, prior, 26 Juni 1385 (8) ;

(1) DIERCXSENS, IV, 84 ; — VAN LOON, *Beschrijving de stad Lier*, 339.

(2) DIERCXSENS, IV, 97 ; — E. MAST, *Geschiedkundig Liersch Dagbericht*, 202.

(3) DIERCXSENS, IV, 98.

(4) *Cart.* 106.

(5) *Cart.* 20 r° ; 31 r°, 10 v°.

(6) *Cart.* 317.

(7) *Cart.* 54 v° ; 116 v°.

(8) *Cart.* 20 r°.